

SÖKANDE

Tompas Städ & Allservice AB, 556993-0596
Hyttvägen 13
733 38 Sala

MOTPART

Sala kommun
Box 304
733 25 Sala

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2016:1145) om offentlig upphandling, LOU

KONKURRENSVERKET	
2019 11 18	
Avd	
Dnr	
KSnr	Aktbil

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avvisar yrkandet om att inhämta yttrande från branschorganisationen.

Förvaltningsrätten avslår ansökan om överprövning.

BAKGRUND OCH YRKANDEN

Sala kommun har genomfört en upphandling avseende lokalvård med dnr 2019/436. I tilldelningsbeslut den 9 juli 2019 tilldelades tre olika leverantörer kontrakt i upphandlingen.

Tompas Städ & Allservice AB (bolaget) ansöker om överprövning och yrkar att anbuden från Förenade Service AB (Förenade Service) och Activa Service AB (Activa Service) ska förkastas och att upphandlingen ska göras om. I andra hand yrkas att ny tilldelning sker utifrån övriga anbuds lämnade priser. Det yrkas även att någon inom branschorganisationen ska granska lämnade priser från Förenade Service och Activa Service. Till stöd för ansökan anförs i huvudsak följande. Det finns misstanke om att Förenade Service inte lämnat reala priser utan att de har skrivit extremt låga priser som ej går att utföra om man ska följa kollektivavtal och svensk lag. Det misstänks att Förenade Service har gjort detta för att vinna områden i upphandlingen. Prislistan är bara fiktiv, ett tillägg för att få poäng i utvärderingen. Prislistan ska därför inte finnas med i beräkningen av anbudspriserna. Flera av Activa Service tilläggstjänster får anses vara omöjliga att följa och Förenade Service ligger ännu lägre. Det står i upphandlingen att anbud med för låga priser ska förkastas.

Sala kommun bestrider ansökan om överprövning och anförs i huvudsak följande. Prislistan för tilläggstjänster är inte på något vis fiktiv utan är den prislista som kommer att utgöra del av avtalet och de priser som kommer att tillämpas. Enligt utfallet i upphandlingen beräknas totalpriset för lokalvården i kommunen stiga med runt 3–4 miljoner per år jämfört med den kostnad kommunen har i dag för lokalvård. Bl.a. med anledning av detta har kommunen inte reagerat på att anbudspriserna skulle vara onormalt låga. Det är leverantörerna som besitter expert- och detaljkunskaper om sin egen

bransch och därför också kan utforma taktiker för prissättning och affärsmodeller som ger dem prismässiga fördelar gentemot sina konkurrenter. Alla leverantörer som inkommit med anbud har förbundit sig till att uppfylla samtliga ställda krav i upphandlingen och leverera den kravställda tjänsten utifrån de lämnade priserna.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Inhämtande av yttrande från sakkunnig inom branschorganisationen

Bolaget har yrkat att förvaltningsrätten ska inhämta ett yttrande från sakkunnig inom branschorganisationen.

Enligt 8 § förvaltningsprocesslagen (1971:291), FPL, ska rätten se till att målet blir så utrett som dess beskaffenhet kräver. I samma bestämmelse anges att rätten ska se till att inget onödigt förs in i målet och att överflödiga utredningar får avvisas.

Av 24 § första stycket FPL följer att rätten får inhämta yttrande över fråga, som kräver särskild sakkunskap, från myndighet, tjänsteman eller den, som eljest har att gå till handa med yttrande i ämnet, eller anlita annan sakkunnig i frågan.

Högsta förvaltningsdomstolen har uttalat att syftet med att inhämta ett sakkunnigt yttrande med stöd av 24 § FPL är att tillföra rätten kunskap avseende särskilda förhållanden; den sakkunnige ska uttala sig om erfarenhetssatser och avge omdömen som förutsätter särskild erfarenhet eller utbildning. Det är vidare rätten som avgör om den behöver biträde av en sakkunnig och om ett yttrande därför ska hämtas in (HFD 2018 ref. 28).

Enligt förvaltningsrättens bedömning kräver frågan i målet ingen särskild sakkunskap som föranleder rätten att inhämta yttrande från sakkunnig inom branschorganisationen. Bolagets yrkande härom ska därför avvisas.

Föreligger skäl för ingripande mot upphandlingen?

Om den upphandlande myndigheten har brutit mot någon av de grundläggande principerna i 4 kap. 1 § LOU eller någon annan bestämmelse i lagen och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten enligt 20 kap. 6 § LOU besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts.

Upphandlande myndigheter ska enligt 4 kap. 1 § LOU behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Upphandlingar ska vidare genomföras i enlighet med principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet.

Vid en ansökan om överprövning av upphandling är det den sökande parten som ska ange de omständigheter som denne vill åberopa till stöd för att förutsättningar för ett ingripande är uppfyllda (se RÅ 2009 ref. 69). Det är den som gör gällande att det föreligger fel i en upphandling som ska påvisa bristerna i upphandlingen samt orsakssambandet mellan dessa och åberopad skada. För att domstolen ska finna grund för ingripande enligt 20 kap. 6 § LOU är det inte tillräckligt att sökanden anser sig ha lidit skada eller kunnat komma att lida skada, utan sökanden ska också visa att så har varit fallet på grund av de brister som har påtalats (jfr HFD 2013 ref. 53).

Förvaltningsrätten kan inledningsvis konstatera att bolaget varken påstått, än mindre visat, att det lidit eller riskerat att lida skada till följd av eventuella brister i upphandlingen. Det finns således redan på den grunden skäl att avslå ansökan om överprövning. Vidare anser förvaltningsrätten att vad

bolaget anfört gällande prissättningen hos Förenade Service och Activa Service inte är tillräckligt för att visa att kommunen agerat i strid med någon av de grundläggande principerna i 4 kap. 1 § LOU eller någon annan bestämmelse i lagen. Sammanfattningsvis saknas således skäl för ingripande enligt 20 kap. 6 § LOU. Ansökan om överprövning ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (FR-05)

Per-Erik Nistér
tf. rådman

Målet har beretts av föredragande juristen Petra Hedin.

Hur man överklagar

FR-05

Den som inte är nöjd med förvaltningsrättens beslut kan överklaga. Här framgår hur det går till.

Närmare regler finns i den lag som gäller för målet, se rutan längst ner på nästa sida för hänvisningar.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som ni fick del av beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För myndigheten räknas tiden alltid från beslutets datum.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen när tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?

Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om ni exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Tänk på detta i mål om överprövning av upphandling

I vissa fall kan myndigheten ingå avtal efter 10 dagar från det att domstolen avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut, och i vissa fall får myndigheten ingå avtal omedelbart. Efter att avtal har slutits får kammarrätten inte överpröva upphandlingen. Detta gäller alltså även om tiden för överklagande fortfarande gäller.

Gör så här

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför ni tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring ni vill ha och varför ni tycker att kammarrätten ska ta upp ert överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis ni vill hänvisa till. Förklara vad ni vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.
Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå er: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.
Om ni har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten – adressen finns i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har ni tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om ni *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt ni vill föra fram.

Vill ni veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om ni har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.

För fullständig information, se:

- lag (2016:1145) om offentlig upphandling, 20 kap.
- lag (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorerna, 20 kap.
- lag (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet, 16 kap.
- lag (2016:1147) om upphandling av koncessioner, 16 kap.
- lag (2016:1145) om offentlig upphandling, 20 kap.
- lag (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorn, 20 kap.

